

Landstingsstyrelsens protokoll

Sammanträdet den 17 juni 2008

§ 161–168

Beslutande

Kent Ögren (s), ordförande
Birgitta Gidblom (s), ers
Kenneth Backgård (ns)
Leif Bogren (s)
Hans Swedell (m)
Agneta Lipkin (s)
Margaretha Henricsson (ns)
Bengt Ek (s)

Monica Carlsson (v)
Ann Kristin Nilsson (s)
Agneta Granström (mp)
Johnny Åström (ns)
Bo Hultin (m)
Erik Berg (c)
Jens Sundström (fp)

Ersättare och handläggare

Birgit Stöckel (kd), ersättare
Elisabeth Holmgren, landstingsdirektör

Sekreterare

Inga Gustafsson

Justerat den 23 juni 2008

Justerat den 24 juni 2008

Kent Ögren, ordförande

Kenneth Backgård, justerare

Bevis

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på landstingets officiella anslagstavla den 25 juni 2008. Överklagandetiden utgår den 16 juli 2008.

Inga Gustafsson

Val av protokolljusterare	3
Slutlig föredragningslista	3
Närvarorätt	3
För kännedom	3
Yttrande över betänkandet Vårdval i Sverige (SOU 2008:37)	3
Bildande av Norrbotniabanan AB	6
Förskott till fortsatt planering av Norrbotniabanan.....	8
Information om textilavtalet.....	9

§ 161

Val av protokolljusterare

Kenneth Backgård (ns) utses till att jämte ordföranden justera protokollet.

§ 162

Slutlig föredragningslista

Utsänd preliminär föredragningslista fastställs.

§ 163

Närvarorätt

Beslutas att hela dagens sammanträde ska vara offentligt.

§ 164

För kännedom

Delegationsbeslut m m enligt bilaga.

§ 165

Yttrande över betänkandet Vårdval i Sverige (SOU 2008:37)

Dnr 1101-08

Ärendebeskrivning

Socialdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över betänkandet

I betänkandet föreslås huvudsakligen att:

- Ett system med fri etablering i primärvården ska införas genom en skyldighet för landstinget att införa en regional vårdvalmodell. Privata vårdgivare ska ha rätt att etablera sig i landstinget om de uppfyller kraven i det av landstinget beslutade vårdvalsystemet. Landstinget ska tillämpa den föreslagna lagen om valfrihetssystem (LOV) för sådana tjänster som omfattas av vårdval.
- Staten fastställer det grundläggande uppdraget för primärvården.

- Kravet att den fasta läkarkontakten ska vara specialist i allmänmedicin tas bort.

Förslag till beslut

Följande yttrande avges:

Landstinget avvisar förslaget om obligatoriskt krav på landstingen att införa vårdvals-system. Landstinget avvisar även förslaget om att införa fri etableringsrätt i ett sådant vårdvals-system. En väl fungerande hälso- och sjukvård av hög kvalitet och med hög tillgänglighet för medborgarna förutsätter, enligt landstingets uppfattning, att verksamheten kan organiseras med utgångspunkt från regionala men även lokala behov och förutsättningar. Därför är det märkligt att utredaren föreslår ett system som inte utgår från dessa utgångspunkter utan föreslår ett system som i allt för betydande grad inskränker den kommunala och landstingskommunala självstyrelsen.

Det faktum att landstinget avvisar utredningens förslag innebär inte att landstinget samtidigt avvisar utvecklingen av vårdvals-system eller att stärka patientens ställning inom hälso- och sjukvården. Landstinget bejakar tvärtom en utveckling som innebär att medborgarna och patienterna ges ökade möjligheter att göra egna självständiga val av vårdgivare. Formerna för detta avgörs dock bäst av landstingen själva där hänsyn kan tas till de särskilda förutsättningar som föreligger inom respektive landstingsområde. Den snabba utvecklingen av vårdvals-system i landet är i sig självt ett tecken på att landstingen själva har förmåga att hantera dessa frågor.

Landstinget avvisar även förslaget om att staten ska fastställa det grundläggande uppdraget för primärvården. Det främsta skälet till det är att ett sådant av staten formulerat uppdrag riskerar att allvarligt försvåra en dynamisk och naturlig utveckling av hela hälso- och sjukvårdssystemet. Denna dynamik är viktig att kunna ta tillvara bl a genom den mycket snabba medicinsktkniska utvecklingen. Även i detta avseende är det mest ändamålsenligt att låta det enskilda landstinget, utifrån regionala och lokala förutsättningar, förändra och utveckla ansvaret mellan hälso- och sjukvårdens olika delar.

Landstinget stödjer förslaget om att slopa kravet på att den fasta läkarkontakten ska vara allmänläkare. Det innebär dock inte att landstinget har någon annan syn än att den grundläggande läkarkompetensen inom primärvården ska vara specialisten i allmänmedicin. Förslaget ligger också i linje med landstingets uppfattning om att staten inte ska detaljreglera hur landstingen ska organisera hälso- och sjukvården.

-

Yrkanden och propositionsordning

Yrkande 1

Kent Ögren (s):

- Beslutsförslaget bifalls.

Yrkande 2

Kenneth Backgård (ns), Hans Swedell (m) och Erik Berg (c):

- Beslutsförslaget avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att yrkande 1 vinner majoritet.

-

Beslut

Yttrande avges enligt förslaget.

Reservation 1

Av Kenneth Backgård (ns) och Erik Berg (c) till förmån för yrkande 2.

Reservation 2

Av Hans Swedell (m) och Bo Hultin (m):

Moderata samlingspartiets landstingsstyrelsegrupp reserverar sig över landstingsstyrelsens svar på betänkandet Vårdval i Sverige (SOU 2008:37).

Vi anser att betänkandet om fri etableringsrätt gynnar patienterna i Norrbotten med möjlighet till vård i tid och möjlighet att välja vårdgivare.

Därför har vi skrivit en motion om Fritt vårdval i Norrbotten, som avslår på g a den fria etableringsrätten. För moderaterna gäller patientmakt i stället för politikermakt.

Särskilt yttrande

Av Birgit Stöckel (kd) och Jens Sundström (fp):

Uppdraget från medborgarna är en väl fungerande hälso- och sjukvård i alla landsting/regioner. För att klara detta och möta morgondagens behov behövs vårdvalsreformen. Detta var också utgångspunkten när alliansregeringen tillsatte utredningen. Grundtesen för oss är att människor vill och kan ta ansvar för sin egen hälso- och sjukvård. Ansvarstagandet underlättas av god tillgänglighet och nära vård, vilket vi också vet är viktigt för invånarnas hälsa. Detta synsätt och bedömning av patienternas möjligheter att fatta egna beslut och göra självständiga val är grunden för vår generellt positiva inställning till vårdvalsutredningens ambitioner och förslag.

Utredningens förslag att göra vårdval obligatoriskt för landsting-
en/regionerna skulle kunna ses som ett ingrepp i den kommunala självstyrelsen. Men denna kritiska hållning är inte helt relevant eftersom det nu inte handlar om att lägga makt hos staten ovanför landstingen, utan denna gång gäller sakfrågan att låta makt flyttas ut till enskilda medborgare. Vi menar att det är angeläget att medborgarnas rättigheter är likvärdiga i landet och att när en förflyttning av makten sker till medborgarnas fördel bör detta ses som en acceptabel förändring av förutsättningarna för beslutanderätten i landsting-
en/regionerna.

Vi vill samtidigt markera att det är av mycket stor betydelse att varje landsting/region självständigt får mandat att forma innehållet i den primärvård som ska ingå i vårdvalssystemet och det ersättningssystem som behövs. Med tanke på att förutsättningarna ser väldigt olika ut i landet både vad gäller vårdkedjor, ansvarsfördelning mellan länssjukvård och primärvård samt organisationslösningar för tätorter kontra landsbygdsförhållanden är det viktigt att landstingen/regionerna självständigt kan forma detta.

Därför avvisar vi helt förslaget att Socialstyrelsen ska fastställa en bas för primärvården. Det skulle vara att begränsa utvecklingsmöjligheterna och försvåra en god utveckling av primärvården.

Vi stödjer förslaget att ta bort bestämmelsen i 5 § i hälso- och sjukvårdslagen om att den fasta läkarkontakten i primärvården ska vara specialist inom allmänmedicin. Det ska inte ses som om vi vill tona ned betydelsen av specialister inom allmänmedicin i primärvården. Men ett borttagande av detta krav kan medföra att fler kan etablera sig i primärvården och därmed ge en bättre möjlighet till en fast läkarkontakt.

Vi önskar i och med detta höja tillgängligheten och kvaliteten i vården.

Grundidén med vårdval är att ersättningen från landstinget går till den mottagning patienten väljer, är fast men med en rörlig ersättning knuten till olika externa faktorer. Kraven på mottagningarna kan variera men alla bör ha minst en specialist i allmänmedicin. Det centrala är att andra specialister, geriatriker och pediatriker också kan anställas för att erbjuda patienterna en bredare vård. Konsekvensen av ett ja till vårdval blir, mer nära vård, fler specialistkompetenser ut till mottagningarna, arbetsformerna blir friare för medarbetarna i vården, samt att samma villkor gäller för alla, oavsett driftsform. Offentliga och fria vårdgivare ges genom vårdvalsreformen samma förutsättningar att utveckla vården. Vårdval kan reparera brister i de områden där förtroendet för husläkarverksamheten varit lågt och tillgängligheten har brustit.

Att införa vårdval är en utmaning eftersom det finns stora lokala skillnader i vårdbehov. Men grundtanken att stärka patientens ställning och se till att valfriheten fungerar i praktiken är viktigt och tillhör framtidens hälso- och sjukvård.

§ 166

Bildande av Norrbotniabanan AB

Dnr 1188-08

Ärendebeskrivning

Under ett flertal år har företrädare från länet arbetat aktivt med Norrbotniabanans förverkligande.

I februari 2004 träffade den svenska regeringen en politisk överenskommelse om väg- och järnvägsinvesteringarna i Sverige. Över perioden 2004-2015 fördelades 107,7 miljarder kr till nyinvesteringar i järnvägsnätet. Utifrån denna överenskommelse fastställde regeringen Banverkets Framtidsplan för järnvägen. Norrbotniabanan fanns med i planens senare del med byggande av en första etapp för 3 miljarder kr.

Efter regeringsskiftet gav regeringen i uppdrag till Banverket att lämna förslag till en revidering av den långsiktiga planen gällande investeringar. Banverkets revidering lämnades till regeringen i juni 2007. Kostnaderna för objekten i den reviderade planen anges nu i prisnivå 2007. Ramarna har räknats upp med knappt en procent till totalt 108,8 miljarder kronor för stomjärnvä-

garna. Prisutvecklingen i anläggningsbranschen under perioden 2004-2007 uppgår till 17 procent, bland annat på grund av kraftigt stigande kostnader för insatsvaror som stål. Investeringsutrymmet i den reviderade planen har med andra ord minskat. Banverket har i det reviderade förslaget bedömt att Norrbotniabanan inte inryms i planen.

Regeringen har inte lämnat besked avseende Banverkets förslag men aviserar nu dels en närtidssatsning för infrastrukturen, för 2008-2009, i samband med budgetpropositionen i höst, och en infrastrukturproposition 2010 – 2019 som också ska presenteras i höst.

Norrbotniabanan AB

Diskussioner har förts mellan landstingen i Norrbottens och Västerbottens län, Region Västerbotten, Skellefteå och Piteå kommun i avsikt att kraftsamla kring Norrbotniabanan för att visa dess betydelse. För det fortsatta arbetet med att förverkliga Norrbotniabanan, avser nedan nämnda parter att bilda ett gemensamt ägt bolag, Norrbotniabanan AB.

Syftet med bildandet av ett sådant bolag är främst att ge det fortsatta arbetet en tydlig juridisk och organisatorisk plattform och att tydligt markera allvaret i länens egen ambition och engagemang för att genomföra projektet.

Kortsiktigt ska den huvudsakliga uppgiften vara att svara för tänkbara finansieringslösningar för planering, byggande och drift av banan och förhandlingar/diskussioner med

- kommunerna och landstingen samt ev. industriföreträdare om deras insatser och ansvar.
- presumtiva finansiärer och entreprenörer av byggandet av banan.
- staten angående finansiering och statliga garantier för projektet.

I ett senare skede förutsätts bolagets uppgift övergå till att på samma sätt som Botniabanan AB svara för upphandling och genomförande av projektet, eventuellt i samarbete med Botniabanan AB om en kommande tidsplan medger detta.

Detta innebär att Norrbotniabanegruppens arbete fortsättningsvis kommer att koncentreras på att arbeta med information och opinionsbildning i syfte att förankra projektet hos beslutsfattande aktörer.

Delägare vid bolagsbildningen kommer att vara:

Norrbottens läns landsting	1 mkr/år
Västerbottens läns landsting	1 mkr/år
Piteå och Skellefteå kommun	0,50 mkr/år

Andra kommuner och privata intressenter ska ges möjlighet till deläggande i bolaget.

Under arbetet med bolagsbildningen kommer organisation, ekonomi för bolaget, bolagsordning, ägardirektiv mm. att klargöras och fastställas.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

- 1 Landstinget inträder som delägare i Norrbotniabanan AB och landstingsstyrelsen ges i uppdrag att medverka i bildandet av Norrbotniabanan AB.

- 2 Ägartillskottet, 1 mkr/år under åren 2008, 2009 respektive 2010, anvisas ur landstingsfullmäktiges ramanslag för kommunikationer som landstingsstyrelsen bemyndigats att fördela.

Beslut

- 1 *Enligt beslutsförslaget.*
- 2 *Omedelbar justering.*

§ 167

Förskott till fortsatt planering av Norrbotniabanan

Dnr 1204-08

Ärendebeskrivning

Under ett flertal år har företrädare från länet arbetat aktivt med Norrbotniabananans förverkligande.

I februari 2004 träffade den svenska regeringen en politisk överenskommelse om väg- och järnvägsinvesteringarna i Sverige. Över perioden 2004-2015 fördelades 107,7 miljarder kr till nyinvesteringar i järnvägsnätet. Utifrån denna överenskommelse fastställde regeringen Banverkets Framtidsplan för järnvägen. Norrbotniabanan fanns med i planens senare del med byggande av en första etapp för 3 miljarder kr.

Efter regeringsskiftet gav regeringen i uppdrag till Banverket att lämna förslag till en revidering av den långsiktiga planen gällande investeringar. Banverkets revidering lämnades till regeringen i juni 2007. Kostnaderna för objekten i den reviderade planen anges nu i prisnivå 2007. Ramarna har räknats upp med knappt en procent till totalt 108,8 miljarder kronor för stomjärnvägarna. Prisutvecklingen i anläggningsbranschen under perioden 2004-2007 uppgår till 17 procent, bland annat på grund av kraftigt stigande kostnader för insatsvaror som stål. Investeringsutrymmet i den reviderade planen har med andra ord minskat. Banverket har i det reviderade förslaget bedömt att Norrbotniabanan inte inryms i planen.

Regeringen har inte lämnat besked avseende Banverkets förslag men aviserar nu dels en närtidssatsning för infrastrukturen, för 2008-2009, i samband med budgetpropositionen i höst, och en infrastrukturproposition 2010 – 2019 som också ska presenteras i höst.

Tiden fram till hösten 2008 är en mycket viktig period, när strategier och satsningar på infrastrukturen de kommande tio åren ska klarläggas. Från länen bör vi kraftsamla kring Norrbotniabanan för att visa dess betydelse.

Planeringen av järnväg sker i olika steg: idéskede – förstudie - järnvägsutredning – tillåtlighetsprövning – järnvägsplan – bygghandling och byggande.

Det är viktigt att inte tappa tid mellan olika utredningssteg. Med anledning av revideringen av Banverkets plan är det oklart om, och isåfall när, Norrbotniabanan kommer att finnas med i kommande satsningar från regeringen.

De planeringssteg som Banverket inte har finansiering för att påbörja i dagsläget, är följande:

Järnvägsplaner Piteå – Skellefteå	ca 200 mkr
Järnvägsutredning Umeå-Robertsfors+	ca 50 mkr
Järnvägsutredning Piteå-Gäddvik	
Summa:	ca 250 mkr

Nedan nämnda parter, som också står bakom bildandet av Norrbotniabanan AB, har för avsikt att erbjuda Regeringen förskott av medel till Banverket för fortsatt planering i avsedd takt.

Norrbottens läns landsting	100 mkr
Västerbottens läns landsting	100 mkr
Piteå och Skellefteå kommun	50 mkr
Summa	250 mkr

Enligt tidigare praxis återbetalas förskotteringar av Banverket de årtal när åtgärden finns i Banverkets fastställda plan, utan ränta på utlånade medel.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

- 1 Landstingsstyrelsen ges i uppdrag att upprätta låneavtal med banverket, för fortsatt planering av Norrbotniabanan.
- 2 Landstingsstyrelsen bemyndigas att vid behov låna högst 100 mkr för detta ändamål.

Beslut

- 1 *Enligt beslutsförslaget.*
- 2 *Omedelbar justering.*

§ 168

Information om textilavtalet

Landstingsdirektör Elisabeth Holmgren gav en kort redovisning av läget gällande textilavtalet. Skriftlig redovisning kommer att lämnas till landstingsstyrelsens sammanträde den 2 september 2008.